

LEKSANDS KOMMUN**BESLUT****Miljökontoret**

Åsa Rydell

0247-80229

2005-11-08

Se sändlista

BILDANDET AV NATURRESERVATET DJUPBÄCKA

Beslut

Leksands miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att bilda naturreservatet Djupbäcka i Leksands kommun för det område på knappt 7 ha på fastigheten Söder Rälta s:15 som markerats på bifogad beslutskarta, bilaga 2.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer kommunen bifogad skötselplan för reservatets långsiktiga skötsel. Naturvårdsförvaltare för reservatet skall vara Leksands kommun, kultur- och fritidsförvaltningen.

Beskrivning av området och skälen för beslut

Reservatet består av åkermark och en bäckravin ner mot Österdalälven. Bäckens rinner från bergen i väster och skär sig ner 40 meter genom sedimenten för att nå älvens nivå.

Ravinen har en relativt flack botten och skogen är gammal med många döda träd. Granen dominerar men lövinslaget är stort, främst björk, al och rönn. Den goda tillgången på död ved i lågor och torrträd ger livsrum för vedlevande arter. I ravinen förekommer flera växter med speciella krav på livsbetingelser, t ex, trolldruva, knärot, getrams, lundelm och den mycket sällsynta skuggviol.

Ravinens säregna mikroklimat är också nämnvärt. Under varma och soliga somrardagar når som regel inte temperaturen över 18-gradersstreck. Samtliga hackspettsarter, förutom den vitryggiga, har noterats här och kompletterat med järpe, gärdsmyg, rödhake, kungsfågel och de olika trastarterna är ravinlandskapets gammelskog ett väl skyddsvärt område.

Intill stigen ut på den sk ”mana”, en nipa med brant lutande sidor, växer mosippa.

Åkern inom reservatet brukas av lantbrukare från Rälta.

Hotet mot bevarandevärdet är framförallt skogsbruk.

Syfte med reservatet

Syftet med reservatet är att bidra till att uppfylla det nationella miljömålet om levande skogar genom att:

- bevara, utveckla och återskapa den biologiska mångfald som finns i en bäckravin vid Österdalälven. Naturskogen med dess innehåll av gammal och död ved och de arter som hör hemma i den miljön, skall bevaras och tillåtas utvecklas naturligt
- att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv i ett tätortsnära naturområde

Syftet ska uppnås genom att

- skogen lämnas för fri utveckling
- information och uppmärkning av stig/led

Reservatsföreskrifter

Utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning skall följande föreskrifter gälla inom Djupbäckarnas naturreservat.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Det är förbjudet att

1. anlägga mark eller luftledning, uppföra byggnad, radiomast eller anlägga väg
2. bedriva täkt, gräva, anordna upplag, utfylla, tippa, dämna eller dika
3. röja, gallra, avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd
4. röja för sikt- eller skjutgator eller uppföra permanenta jaktpass
5. skada växande eller döda, stående eller kullfallna träd och buskar, gräva upp örter eller plocka mossor, vedlevande svampar och lavar
6. göra upp eld, annat än på därför avsedd anordning
7. framföra motordrivet fordon i terrängen.
8. tillföra kalk, skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Punkterna nr 3 och nr 8 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter ej skall gälla inom reservatet. Uppkommer insektskador på skog utanför naturreservatet som följd av att (i enlighet med föreskrifterna) åtgärder för att förebygga eller bekämpa insekts-spridning inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas med stöd av 7 kap 6 § i miljöbalken att tåla följande intrång inom reservatet

1. utmärkning av reservatet, märkning av vandringsstig, uppsättning av informationstavla, uppställning av slogbod
2. övriga åtgärder enligt bifogad skötselplan

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om inskränkning i allmänhetens rätt i reservatet. Det är förbjudet att

1. skada träd och buskar inklusive torrträd, torrstubbar, vindfällan och lågor
2. gräva upp örter, plocka mossor, vedsvampar eller lavar
3. göra upp eld annat än på därför avsedd anordning
4. framföra motordrivna fordon
5. medvetet störa djurlivet

Ärendets beredning

Initiativ till reservatet togs av dåvarande kommunekologen, Staffan Müller som tillsammans med en praktikant, Lars Hanses, genomförde inventeringar i området 1994. Året därefter genomförde Ros-Marie Svens en 5-poängsuppsats för Högskolan i Karlstad om Djupbäckarna. Informationsmöten och exkursion har genomförts med Rälta byalag. Lantbruksnämnden har under omarronderingsprocessen i Djura, verkat för reservatsbildningen och Leksands naturvårdsfond har möjliggjort reservatet genom markinlösen.

Detta beslut har upprättats av miljökontoret i Leksands kommun i samråd med länsstyrelsen, naturvårdsfonden och Söder Rälta hemskogsundantag.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även synpunkter från markägare, brukare av åkermarken, Leksands fågelklubb, Leksands jaktvårdskrets, Leksands kommunbyggnadsnämnd, kommunstyrelse, kultur- och fritidsnämnd, skogs- och jordbrukskommitté, Leksands naturskydds-förening, Skogsvårdsstyrelsen, Stiftelsen Leksands naturvårdsfond inhämtats.

Bilagor

- 1.Översiktskarta
- 2.Besluts-karta

- 3.Skötselplan
- 4.Hur man överklagar

Sändlista
(Sändlistan borttagen i webbversion)

Skötselplan för naturreservatet Djupäcka

Syfte med reservatet

Syftet med reservat är att bidra till att uppfylla det nationella miljömålet om levande skogar genom att:

- bevara, utveckla och återskapa den biologiska mångfald som finns i en bäckravin vid Österdalälven. Naturskogen med dess innehåll av gammal och död ved och de arter som hör hemma i den miljön, skall bevaras och tillåtas utvecklas naturligt
- att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv i ett tätortsnära naturområde

Syftet ska uppnås genom att:

- skogen lämnas för fri utveckling
- information och uppmärkning av stig/led

Beskrivning av reservatet

Administrativa data

Naturreservatet Djupäcka i Djura församling i Leksands kommun, Dalarnas län tillhör den naturgeografiska regionen 28 b sydligt boreala kuperade områden.

Berörd fastighet är Söder Rälta s:15 som ägs av Söder Rälta Hemskogsundantag.

Naturtyper är skogsmark ca 5 ha och åkermark ca 2 ha.

Historisk och nuvarande markanvändning

Skogen i ravinen är tidigare sannolikt nyttjad för husbehov, t ex vedtäkt. Längre tillbaka nyttjades området som betes- och slogmark. På senare tid har området främst använts för skogsbruk, friluftsliv och jakt. Åkermarken brukas av Rältabönder. I och med reservatsbildningen upphör skogsbruket i området och skogsmarken lämnas för fri utveckling.

Bevarandevärden

I första hand är bevarandevärdena knutna till delar av ravinskogens karaktär av oskött naturskog med de växter och djur inklusive rödlistade arter som har sin hemvist i skogen. Geomorfologin, ravinernas utformning och jordarter samt det säregna mikroklimatet gör det gynnsamt för både kärlväxter och kryptogamer och bidrar till de höga bevarandevärdena.

Området har höga estetiska värden och en promenad i branterna ger bestående intryck.

Skötselområden

Reservatet delas in i två skötselområden. Område A består av skogsmarken. Område B består av åkermarken.

Skötselområde A

Består av bäckravinen där skogen inte är påverkad av mänsklig aktivitet under senare år och har i sin helhet naturskogs kvaliteter. Målsättningen är att området ska öka och bibehålla naturskogs kvaliteter som skiktning och luckor, gamla och döda träd, både stående och liggande. Därför skall området lämnas för fri utveckling och kommer så småningom att domineras av gran.

En ravinarm i anslutning till åkermarken har under lång tid fungerat som förvaringsplats för några gamla bilar och måste därför städas upp.

Åtgärder: Bilvrak och annat skräp ska när det är lämpligt fraktas bort från den nedskräpade ravinarmen. Detta ska ske inom en tvåårsperiod från det att reservatsbeslutet är fattat.

För övrigt är det inga skötselåtgärder, området lämnas för fri utveckling.

Skötselområde B

Består av den odlade marken. Målet är åkermarken ska hållas öppen. Inga bekämpningsmedel och inget konstgödsel får brukas på åkrarna.

Åtgärder: Åkrarna ska hållas i hävd. Den som har bruksrätten har möjlighet att hålla en trädfri zon på 3 meter från åkerkanten.

Skogbrand

Alla bränder, även de som startat genom blixtnedslag, skall släckas enligt gällande brandlagstiftning.

Insektsangrepp

Tillfälliga insektsangrepp skall ej åtgärdas. Skogsvårdsstyrelsen får besluta om nödvändiga åtgärder om situationen påkallar dessa.

Friluftsliv och turism

Syftet med friluftslivet och turismen i reservatet är att allmänheten i ett tätortsnära område ska ha möjlighet att uppleva orörd och gammal skog samt ett spännande ravinlandskap.

Informationstavla med karta skall sättas upp vid den naturliga entrén till reservatet. En märkt stig leder besökarna in i området och fram till en slogbod. På lämplig plats placeras en bänk.

I framtiden kan det eventuellt bli aktuellt att anlägga en stig genom själva ravin.

Tillsyn och förvaltning

Ett halvt dagsverke per år beräknas åtgå för miljökontorets tillsyn.

Naturvårdsförvaltaren ägnar ca 1 dagsverken till sina årliga uppdrag

Naturvårdsförvaltaren utför ett skötseluppdrag inom ramen för ordinarie budget.

Engångsåtgärderna bekostas av miljökontoret.

Engångsåtgärder:

Bortforsling av bilvrak och städning av ravin, utmärkning av reservatet, uppmärkning av vandringsled, informationstavlur, uppförande av slogbod.